

مقامها به عنوان نماد محسوب می‌شوند

پژوهشگر تاریخ اسلام گفت: در زیارتگاه‌های عراق نمونه‌هایی از قبور امامزادگان و یاران ائمه (ع) هست که سند تاریخی دارد ولی مقامها اعتبار لازم و کافی را ندارند و برخی در دوره صفویه به وجود آمدند.

پژوهشگر تاریخ اسلام گفت: در زیارتگاه‌های عراق نمونه‌هایی از قبور امامزادگان و یاران ائمه (ع) هست که سند تاریخی دارد ولی مقامها اعتبار لازم و کافی را ندارند و برخی در دوره صفویه به وجود آمدند.

به گزارش خبرنگار مهر، سرزمین عراق کنونی مزار شش تن از امامان شیعه و بسیاری از فرزندان و نوادگان خاندان عصمت و طهارت است که همین موضوع این سرزمین را به مکانی مقدس برای مسلمانان به ویژه شیعیان تبدیل کرده است. علاوه بر این مزار تعدادی از پیامبران الهی و همچنین اصحاب و یاران پیامبر و ائمه معصومین در شهرهای مختلف این سرزمین واقع شده است.

با وجود تعداد بی شماری از این زیارتگاه‌ها که اسناد تاریخی و منابع شیعی و اهل سنت بر وجود و درستی آن را تأیید می‌کنند اماکن دیگری نیز وجود دارند که به عنوان مکان‌های مقدس شناخته شده و زائران جهت تقرب بیشتر به پروردگار و ارتباط معنوی با صاحبان آن به این مکان‌ها مراجعه می‌کنند. بررسی قطعیت و سندیت هر یک از این اماکن مقدسه نیازمند مطالعه دقیق متون و منابع است، کاری که پژوهشگران و محققان این حوزه سال‌ها زمان صرف کرده تا سندیت آن را اثبات کنند.

مقام امام زمان (عج) از محل‌هایی است که نه تنها در کشور عراق بلکه حتی در کشورهای دیگر نظیر بحرین هم وجود دارد. مقام امام زمان (عج) در کربلا و در شهر حله از اماکن زیارتی محسوب می‌شود. این محل نه تنها در چند نقطه از کشور عراق بلکه حتی در کشورهای دیگری نظیر بحرین هم می‌توان نمونه آن را یافت.

مقام امام زمان (عج) در شهر کربلا و در کنار نهر فرات و در انتهای باب السدره بنا شده از مکان‌های زیارتی مشهور شیعیان است اماکنی که به نام «مقام» در فرهنگ شیعیان شناخته می‌شوند به نقاطی اشاره دارد که مرتبط با دوران حضور امامان شیعه و محل عبادت و سکنی حضرات بوده است که شامل بارگاه‌هایی است که به عنوان اماکن مقدس مورد توجه قرار می‌گیرند. در کربلا مقام‌های دیگری به نام امام صادق (ع) امام کاظم (ع) و امام زین العابدین (ع) نیز وجود دارد.

احمد خامه یار پژوهشگر تاریخ شیعه نیز در مورد مقام‌هایی که منسوب به امام عصر (عج) است می‌گوید: در بیشتر مناطق شیعه نشین می‌توان مکان‌های متعددی منسوب به حضرت مهدی (عج) سراغ گرفت که مساجد، مقام‌ها و قدمگاه‌های موسوم به نام آن حضرت را شامل می‌شود. برخی از این مکان‌ها همچون سرداب غیبت در سامرا، مقام حضرت مهدی (عج) در مسجد سهله در کوفه و مسجد جمکران در قم، نزد شیعیان از تقدّس ویژه و شهرت بیشتری برخوردارند.

این پژوهشگر افزود: پس از دو کشور ایران و عراق که بیشترین تعداد مکان‌های منسوب به حضرت مهدی (عج) را دربرگرفته است، در کشور و جزیره بسیار کوچک «بحرین» نیز چندین جایگاه منسوب به آن حضرت وجود دارد. بیشتر این مکان‌ها عمدتاً به نام‌هایی همچون «خطوه»، «وطیه» یا «قدم» مهدی (عج) شناخته می‌شود و تقریباً همه این تعبیر معادل «قدمگاه» در زبان فارسی است.

وی در خصوص مقام امام زمان (عج) در شهر کربلا گفت: مقام‌ها بیشتر به عنوان نماد محسوب می‌شوند چون اکثراً براساس خواب، مکاشفه و رؤیا شکل گرفته است و طبیعتاً اینها نمی‌تواند برای دیگران حجیت داشته باشد. بر این اساس تاریخی و علمی نمی‌توان به آن‌ها استناد کرد. به طور کلی این مقام‌ها نمادین را می‌دانم و از لحاظ تاریخی نمی‌توان به آن استناد کرد.

این پژوهشگر حوزه تاریخ اسلام بیان کرد: در زیارتگاه‌های عراق ممکن است نمونه‌هایی از قبور امامزادگان، عرفا، علما و یاران اهل بیت (ع) باشد که سندیت تاریخی داشته باشد ولی مقام‌ها اعتبار لازم و کافی را ندارند و برخی هم در دوره صفویه به وجود آمدند.